

**Euroopa Liidu
Nõukogu**

**Brüssel, 9. oktoober 2014
(OR. en)**

**11103/13
DCL 1**

**WTO 139
SERVICES 26
FDI 17
USA 18**

SALASTATUSE KATEGOORIA KAOTAMINE

Dokument:	ST 11103/13 RESTREINT UE/EU RESTRICTED
Uus staatus:	Avalik
Teema:	Juhised läbirääkimiste pidamiseks Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide vahelise transatlantilise kaubandus- ja investeerimispartnerluse üle

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele eespool nimetatud dokument, mille salastatuse kategooria on kaotatud.

Nimetatud dokumendi tekst on identne eelmise versiooni tekstiga.

EUROOPA LIIDU
NÕUKOGU

Brüssel, 17. juuni 2013 (21.06)
(OR. en)

11103/13

RESTREINT UE/EU RESTRICTED

WTO 139
SERVICES 26
FDI 17
USA 18

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	Juhised läbirääkimiste pidamiseks Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide vahelise transatlantilise kaubandus- ja investeerimispartnerluse üle

Käesoleva dokumendiga edastatakse delegatsioonidele välisasjade nõukogu istungil (kaubandus) 14. juunil 2013 vastu võetud juhiseid läbirääkimiste pidamiseks Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide vahelise transatlantilise kaubandus- ja investeerimispartnerluse üle.

NB! Käesolev dokument sisaldab teavet salastatuse tasemega RESTREINT EU/EU RESTRICTED, mille loata avaldamine võib olla kahjulik Euroopa Liidu või ühe või mitme selle liikmesriigi huvidele. Kõigil adressaatidel palutakse seega käsitleda käesolevat dokumenti erilise hoolsusega, mida nõutakse nõukogu turvaeeskirjades, mis käsitlevad dokumente salastatuse tasemega RESTREINT EU/EU RESTRICTED.

**JUHISED LÄBIRÄÄKIMISTE PIDAMISEKS EUROOPA LIIDU JA AMEERIKA
ÜHENDRIIKIDE VAHELISE LAIAULATUSLIKU KAUBANDUS- JA
INVESTEERIMISLEPINGU EHK TRANSATLANTILISE KAUBANDUS- JA
INVESTEERIMISPARTNERLUSE ÜLE**

Lepingu olemus ja reguleerimisala

1. Leping sisaldab vaid kaubandust ja kaubandusega seotud valdkondi käsitlevaid sätteid, mida kohaldatakse lepinguosaliste vahel. Leping peaks kinnitama, et transatlantiline kaubandus- ja investeerimispartnerlus põhineb ühistel väärtustel, sealhulgas inimõiguste ja rahvusvahelise julgeoleku kaitsel ja edendamisel.
2. Leping peab olema ambitsioonikas, kõikehõlmav, tasakaalustatud ning täielikult kooskõlas Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) eeskirjade ja kohustustega.
3. Lepinguga nähakse ette kaubavahetuse ja teenuskaubanduse vastastikune liberaliseerimine ning kaubandusega seotud küsimusi käsitlevad eeskirjad ja see on väga ambitsioonikas, minnes kaugemale senistest WTO kohustustest.
4. Lepingust tulenevad kohustused on siduvad kõikide valitsemistasandite jaoks.

NB! Käesolev dokument sisaldab teavet salastatuse tasemega RESTREINT EU/EU RESTRICTED, mille loata avaldamine võib olla kahjulik Euroopa Liidu või ühe või mitme selle liikmesriigi huvidele. Kõigil adressaatidel palutakse seega käsitleda käesolevat dokumenti erilise hoolsusega, mida nõutakse nõukogu turvaeeskirjades, mis käsitlevad dokumente salastatuse tasemega RESTREINT EU/EU RESTRICTED.

5. Leping koosneb kolmest põhikomponendist: a) turulepääs, b) regulatiivsed küsimused ja mittetariifsed kaubandustõkked ning c) eeskirjad. Kõigi kolme komponendi üle peetakse läbirääkimisi paralleelselt ja need on osaks ühtsest kohustusest tagada tasakaalustatud tulemus tollimaksude kaotamise, kaubandusele seatud ülemääraste regulatiivsete takistuste kaotamise ja eeskirjade parandamise vahel, mis toob kaasa märgatava tulemuse kõigis nendes komponentides ja turgude tõhusa vastastikuse avanemise.

Preambul ja üldpõhimõtted

6. Preambulis meenutatakse, et partnerlus Ameerika Ühendriikidega põhineb ühistel põhimõtetel ja väärtustel, mis on kooskõlas liidu välistegevuse põhimõtete ja eesmärkidega. Muu hulgas osutatakse selles järgnevale:
- ühised väärtused sellistes valdkondades nagu inimõigused, põhivabadused, demokraatia ja õigusriik;
 - lepinguosaliste võetud kohustus järgida jätkusuutliku arengu põhimõtteid ning rahvusvahelise kaubanduse panus jätkusuutliku arengu majanduslikku, sotsiaalsesse ja keskkonnamõõtmesse, sealhulgas majandusarengusse, täielikku ja produktiivsesse tööhõivesse ning kõigile inimväärse töö tagamisse, samuti keskkonna ja loodusvarade kaitseks ja säilitamiseks;
 - lepinguosaliste võetud kohustus täita lepingut täielikus kooskõlas WTOst tulenevate õiguste ja kohustustega ning toetades mitmepoolset kaubandussüsteemi;
 - lepinguosaliste õigus võtta vajalikke meetmeid avaliku poliitika õiguspäraste eesmärkide saavutamiseks sellisel tervise, ohutuse, töö, tarbijate ja keskkonna kaitsmise tasemel, mida nad peavad kohaseks, ja kultuurilise mitmekesisuse edendamiseks, mis on sätestatud UNESCO kultuuri väljendusvormide mitmekesisuse kaitse ja edendamise konventsioonis, mida nad peavad kohaseks;
 - lepinguosaliste ühine eesmärk võtta arvesse väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele eriomaseid probleeme kaubanduse ja investeringute arengusse panustamisel;
 - lepinguosaliste võetud kohustus suhelda kõigi asjaomaste huvitatud osapooltega, sealhulgas erasektori ja kodanikuühiskonna organisatsioonidega.

Eesmärgid

7. Lepingu eesmärk on elavdada kaubandust ELi ja USA vahel, realiseerides tõeliselt transatlantilise turu seni kasutamata potentsiaali, andes lihtsama turulepääsu ja õigusnormide parema kooskõla kaudu uusi majanduslikke võimalusi töökohtade loomiseks ja majanduskasvuks ning näidates teed ülemaailmsetele standarditele.
8. Lepingus tuleks arvesse võtta, et lepinguosaliste peamine eesmärk on jätkusuutlik areng ja et nad püüavad tagada rahvusvaheliste keskkonna- ja tööhõivealaste kokkulepete ja standardite järgimise ning nende järgimisele kaasa aidata, edendades samal ajal keskkonna-, tööjõu- ja tarbijakaitse kõrget taset kooskõlas ELi *acquis'* ja liikmesriikide õigusaktidega. Lepingus tuleks arvesse võtta, et lepinguosalisel ei soosi kaubandust ega välismaiseid otseinvesteeringuid sel teel, et muudavad leebemaks riigisisised õigusnormid keskkonna, tööõiguse või töötervishoiu ja -ohutuse valdkonnas või tööõiguse põhinormid või kultuurilist mitmekesisust kaitsva ja edendava poliitika või neid käsitlevad õigusaktid.
9. Lepingusse ei panda sätteid, mis seaksid ohtu liidu või selle liikmesriikide kultuurilise ja keelelise mitmekesisuse, eelkõige just kultuurisektoris, või piiraks liidul ja selle liikmesriikidel kultuurisektoris olemasolevate poliitikate ja meetmete säilitamist, arvestades selle sektori eristaatust ELi ja selle liikmesriikide õiguses. Leping ei mõjuta liidu ega selle liikmesriikide võimet rakendada poliitikaid ja meetmeid, millega võetakse arvesse kõnealuse sektori arengut, eelkõige digitaalkeskkonnas.

TURULEPÄÄS

Kaubavahetus

10. *Impordi ja ekspordiga seotud tollimaksud ning muud nõuded*

Eesmärk on kaotada kahepoolset kaubanduselt kõik tollimaksud ühise eesmärgiga saavutada jõustumisel olulise osa tollitariifide kaotamine ja loobuda lühiajalises perspektiivis järk-järgult kõigist tollitariifidest, välja arvatud kõige tundlikumad. Läbirääkimiste käigus kaaluvad mõlemad lepinguosalisel valikuvõimalusi kõige tundlikumate toodete käsitlemiseks, sealhulgas tariifikvoote. Kõik teisele lepinguosalisele suunduvale ekspordile kehtestatud tollimaksud, maksud, teenustasud ja ekspordimaksud ning ekspordi koguselised piirangud või tegevusloa nõuded, mis ei ole õigustatud lepingukohaste eranditega, kaotatakse lepingu kohaldamisel. Läbirääkimistel käsitletakse probleeme seoses järelejäänud tõketega kahesuguse kasutusega kaubaga seotud kaubandusele, mis mõjutavad ühtse turu terviklikkust.

11. *Päritolureeglid*

Läbirääkimiste eesmärk on viia päritolureegleid käsitlevad ELi ja Ameerika Ühendriikide lähenemisviisid kooskõlla sellisel viisil, mis lihtsustab kaubandust poolte vahel ning arvestab ELi päritolureegleid ja ELi tootjate huve. Samuti peaks nende eesmärk olema tagada haldusvigade asjakohane käsitlemine. Pärast seda, kui komisjon on esitanud analüüsi selle võimalike majanduslike tagajärgede kohta ja olles eelnevalt konsulteerinud kaubanduspoliitika komiteega, võetakse arvesse kumuleerumise ulatust naaberriikidega, kes on sõlminud vabakaubanduslepingud nii ELi kui ka Ameerika Ühendriikidega.

12. *Üldised erandid*

Leping sisaldab GATTi XX ja XXI artiklil põhinevat üldise erandi klauslit.

13. *Dumpinguvastased ja tasakaalustavad meetmed*

Leping peaks sisaldama klauslit dumpinguvastaste ja tasakaalustavate meetmete kohta, mille kohaselt võib kumbki lepinguosaline võtta asjakohaseid meetmeid dumpingu ja/või tasakaalustatavate subsideidumide vastu vastavalt 1994. aasta üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe VI artikli rakendamist käsitlevale WTO lepingule või vastavalt WTO subsideidumide ja tasakaalustusmeetmete lepingule. Lepinguga tuleks luua korrapärane dialoog kaubanduse kaitse küsimustes.

14. *Kaitsemeetmed*

Liberaliseerimiskohustuste maksimeerimiseks peaks leping sisaldama kahepoolse kaitsemeetme klauslit, mille kohaselt kumbki lepinguosaline võib täielikult või osaliselt kaotada soodustused, kui teise lepinguosalise mõne toote impordi suurenemine põhjustab või ähvardab põhjustada tõsist kahju omamaisele tootmisharule.

Teenuskaubandus ja ettevõtete asutamine

15. Teenuskaubanduse üle peetavate läbirääkimiste eesmärk on fikseerida kooskõlas teenuskaubanduse üldlepingu V artikliga praegune mõlema lepinguosalise autonoomne liberaliseerimise tase kehtivates vabakaubanduslepingutes ette nähtud kõrgeimal liberaliseerimise tasemel, hõlmates sisuliselt kõiki sektoreid ja kõiki tarneviise saavutades samal ajal veel allesjäänud pikaajaliste turulepääsu tõkete kaotamise kaudu pääsu uutele turgudele, võttes sealjuures arvesse teatavate majandusharude tundlikku laadi. Lisaks sellele lisavad Ameerika Ühendriigid ja EL siduvad kohustused läbipaistvuse, erapooletuse ja nõuetekohase menetlemise tagamiseks seoses litsentsimis- ja kvalifikatsiooninõuete ja -menetlustega, samuti Ameerika Ühendriikide ja ELi kehtivates vabakaubanduslepingutes ettenähtud regulatiivsete põhimõtete tõhustamiseks.

16. Lepinguosalisel peaksid kokku leppima, et tagavad teise lepinguosalise äriühingutele, tütarettevõtetele või filiaalidele, mis asutatakse nende territooriumil, vähemalt sama soodsa kohtlemise, nagu saab osaks nende endi äriühingutele, tütarettevõtetele või filiaalidele, võttes nõuetekohaselt arvesse teatavate sektorite tundlikkust.

17. Lepinguga tuleks luua raamistik kutsekvalifikatsioonide vastastikuse tunnustamise hõlbustamiseks.
18. Leping ei välista teenuste osutamist käsitlevate selliste erandite rakendamist, mis on põhjendatud asjaomaste WTO eeskirjadega (GATSi XIV ja XIVa artikkel). Komisjon peaks ka tagama, et lepingu sätted ei takista lepinguosalisi kohaldamast riiklikke õigus- ja haldusnorme, milles käsitletakse riiki sisenemist ja seal viibimist, eeldusel, et sellega ei kaotata ega vähendata lepingust tulenevaid soodustusi. ELi ja liikmesriikide töö ja töötingimustega seotud õigus- ja haldusnorme kohaldatakse jätkuvalt.
19. ELi kommunaalteenuse kõrge tase tuleb kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu ja eelkõige selle protokolliga nr 26 üldhuviteenuste kohta säilitada, ning võttes arvesse ELi kohustusi kõnealuses valdkonnas, sealhulgas GATSi.
20. Läbirääkimistest jäetakse välja GATSi I artikli lõikes 3 määratletud teenused, mida osutatakse valitsuse funktsioonide täitmisel.
21. Käesolev peatükk ei hõlma audiovisuaalteenuseid.

Investeeringute kaitse

22. Investeeringute üle peetavate läbirääkimiste eesmärk on läbi rääkida investeeringute liberaliseerimise ja kaitse sätteid, sealhulgas jagatud pädevusse jäävad valdkonnad, nagu portfelliinvesteeringute, omandi ja sundvõõrandamise küsimused, võttes aluseks suurimas ulatuses liberaliseerimise ja kõrgeimad kaitsenormid, milles mõlemad lepinguosalised on praeguseks kokku leppinud. Pärast eelnevat konsulteerimist liikmesriikidega ja kooskõlas ELi aluslepingutega sõltub investorite kaitse ning investorite ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise lepingusse lisamine sellest, kas saavutatakse rahuldav lahendus, mis vastab ELi huvidele punktis 23 nimetatud küsimustes. Seda küsimust tuleb samuti kaaluda lepingu lõplikku tasakaalu silmas pidades.
23. Investeeringute kaitse puhul peaks lepingu asjaomaste sätete eesmärk olema:
- näha Euroopa investoritele Ameerika Ühendriikides ette kõrgeim võimalik õiguskaitse ja -kindluse tase;
 - näha ette Euroopa kaitsenormide edendamine, mis peaks suurendama Euroopa atraktiivust välisinvesteeringute sihtkohana;
 - näha investoritele ette võrdsed võimalused Ameerika Ühendriikides ja ELis;
 - lähtuda liikmesriikide kogemustest ja headest tavadest, mis neil on kolmandate riikidega sõlmitud kahepoolsetest investeerimislepingutest;
 - piiramata sealjuures ELi ja tema liikmesriikide õigust kehtestada ja rakendada oma vastava pädevuse ulatuses meetmeid, mis on vajalikud avaliku poliitika õiguspärase eesmärkide saavutamiseks nt sotsiaal-, keskkonna, julgeoleku, finantssüsteemi stabiilsuse, tervishoiu ja ohutuse valdkonnas, ilma seejuures kedagi diskrimineerimata. Leping peaks austama ELi ja tema liikmesriikide poliitikat kultuurilise mitmekesisuse edendamise ja kaitse valdkonnas.

Reguleerimisala: lepingu investeeringute kaitse peatükk peaks hõlmama laia investorite ja nende investeeringute ringi, kaasa arvatud intellektuaalomandiõigusi, olenemata sellest, kas investeeringud on tehtud enne või pärast lepingu jõustumist.

Kohtlemisnormid: läbirääkimiste eesmärgiks peaks olema hõlmata eelkõige – kuid mitte ainult – järgmisi kohtlemisnorme ja eeskirju:

- a) õiglane ja võrdne kohtlemine, sealhulgas põhjendamatute, meelevaldsete või diskrimineerivate meetmete keelamine;
- b) riiklik kohtlemine;
- c) enamsoodustusrežiim;
- d) kaitse otsese ja kaudse sundvõõrandamise eest, sh õigus kiirele, piisavale ja tulemuslikule kompensatsioonile;
- e) investorite ja investeeringute täielik kaitse ja turvalisus;
- f) muud tulemuslikud kaitsemeetmed, näiteks nn katusklausel;
- g) kapitalivahendite ja maksete vaba ülekandmine investorite poolt;
- h) nõudeõiguse ülemineku eeskirjad.

Täitmise tagamine: lepingus tuleks näha ette tulemuslik ja nüüdisaegne investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise mehhanism, mis tagab läbipaistvuse, vahekohtunike sõltumatuse ja lepingu etteaimatavuse, sealhulgas võimalus muuta lepingu tõlgendus lepinguosalistele siduvaks. Riikidevaheliste vaidluste lahendamise mehhanism peaks olema ette nähtud, ent ei tohiks takistada investorite õigust kasutada investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise mehhanisme. See peaks pakkuma investoritele sama laia lepitusvõimaluste valikut, nagu on praegu kättesaadavad liikmesriikide kahepoolsete investeerimislepingute alusel. Investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise mehhanismid peaksid sisaldama kaitsemeetmeid selgelt põhjendamatute ja asjatute kaebuste vastu. Kaaluda tuleks võimalust luua lepingu kohaste investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamisel kasutatav edasikaebamise mehhanism, ning asjakohast suhet investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise menetluse ja riigisiseste õiguskaitsevahendite vahel.

Seos lepingu teiste osadega: investeeringute kaitset käsitlevad lepingu sätted ei tohiks olla seotud mujal lepingus võetud turulepääsu tagamise investeerimiskohustustega. Investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamist ei kohaldata turulepääsu sätetele. Kõnealuste turulepääsu tagamise kohustuste hulka võivad vajaduse korral kuuluda tulemusnõuete keelamise eeskirjad.

Kõik keskvalitsuse tasandist allapoole jäävad (nt osariikide või kohalike omavalitsuste) ametiasutused ja üksused peaksid järgima lepingu investeeringute kaitse peatükki.

Riigihanked

24. Leping seab maksimaalselt kaugeleulatuvad eesmärgid, täiendades läbivaadatud riigihangete lepingu üle peetavate läbirääkimiste tulemusi selles osas, mis on lepinguga hõlmatud (hankijad, sektorid, piirmäärad ja teenuslepingud, sh eelkõige ehitustööde riigihanked). Lepingus nähakse ette ulatuslikum vastastikune juurdepääs riigihanketurule kõikidel haldustasanditel (riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil) ja kommunaalteenuste valdkonnas ning see peaks hõlmama selles valdkonnas tegutsevate ettevõtete vastavat tegevust ja tagama neile vähemalt sama soodsa kohtlemise, nagu saab osaks kohalikele tarnijatele. Lepingus sisalduvad ka eeskirjad ja põhimõtted selliste tõkete kaotamise kohta, mis avaldavad negatiivset mõju teise lepinguosalise riigihanketurule, sealhulgas kohaliku sisu või kohaliku toodangu eelistamise nõuete, eelkõige seaduste „Buy American” ja „Buy America” sätete, ning selliste tõkete kohta, mida kohaldatakse hankemenetluse, tehniliste kirjelduste, õiguskaitsemenetluste ja olemasolevate erimenetluste suhtes, sealhulgas väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete puhul, eesmärgiga lihtsustada turulepääsu ja kui see on asjakohane, siis ühtlustada ja lihtsustada menetlusi ning suurendada nende läbipaistvust.

REGULATIIVSED KÜSIMUSED JA MITTETARIIFSED TÖKKED

25. Lepingu eesmärk on kaotada kaubandust ja investeeringuid takistavad ebavajalikud tõkked (sealhulgas mittetariifsed kaubandustõkked) tulemuslike ja tõhusate mehhanismide kaudu, saavutades kaupu ja teenuseid käsitlevate õigusnormide ühtesobivuse kõrge taseme muu hulgas vastastikuse tunnustamise, ühtlustamise ja reguleerimisasutuste vahelise tõhustatud koostöö kaudu. Õigusnormide kooskõla ei piira õigust näha ette selline regulatiivne kord, mis on kooskõlas kummagi lepinguosalise poolt asjakohaseks peetava tervise-, ohutuse, tarbija-, tööjõu ja keskkonnakaitse ning kultuurilise mitmekesisuse tasemega, ega õiguspäraste regulatiivsete eesmärkide muul viisil täitmist ning on kooskõlas punktis 8 sätestatud eesmärkidega. Sel eesmärgil lisatakse lepingusse järgmiste küsimustega seonduvad sätted:

- *Sanitaar- ja fütosanitaarmed*

Sanitaar- ja fütosanitaarmedmete üle peetavatel läbirääkimistel tuleks järgida nõukogu 20. veebruaril 1995 (nõukogu dok 4976/95) vastu võetud läbirääkimisjuhiseid. Lepinguosalised kehtestavad sätted, mis põhinevad WTO sanitaar- ja fütosanitaarmedmete lepingul ja kehtiva veterinaarkokkuleppe sätetel, näevad ette taimetervist käsitlevad põhimõtted ja seavad sisse kahepoolse foorumi paremaks dialoogiks ja koostööks sanitaar- ja fütosanitaarküsimustes. ELi ja Ameerika Ühendriikide vahelise kehtiva veterinaarkokkuleppega hõlmatud valdkondades tuleks asjaomaseid sätteid käsitada läbirääkimiste lähtekohana. Sanitaar- ja fütosanitaarmedmete peatüki sätted tuginevad WTO sanitaar- ja fütosanitaarmedmete lepingu peamistele põhimõtetele, sealhulgas nõudele, et kummagi lepinguosalise sanitaar- ja fütosanitaarmedmed peavad põhinema teadusuuringutel ja rahvusvahelistel standarditel või teaduslikel riskianalüüsidel, teadvustades samas lepinguosaliste õigust hinnata ja juhtida riski kooskõlas kaitsetasemega, mida kumbki pool peab asjakohaseks, eriti juhul, kui asjaomased teaduslikud tõendid ei ole piisavad, kuid neid tuleb kohaldada niivõrd, kuivõrd need on vajalikud inimeste, loomade ja taimede elu ja tervise kaitseks, ning nad peavad olema välja töötatud läbipaistval viisil ja põhjendamatult viivituseeta. Samuti peaks lepingu eesmärk olema luua lepinguosaliste vahel koostöömehhanismid, millega arutatakse muu hulgas samaväärsust loomade heaolu küsimuses.

Lepingu eesmärk peaks eelkõige olema saavutada kaubanduses kohaldatavate sanitaar- ja fütosanitaarmedetete täielik läbipaistvus, eelkõige tuleks selles kehtestada sätted samaväärsuse tunnustamiseks, toiduainete tootmisettevõtete eelregistreerimise rakendamiseks, eelneva tollivormistuse rakendamise vältimiseks, lepinguosaliste haigusvaba ja kahjurivaba staatuse tunnustamiseks ning looma- ja taimehaiguste puhul piirkondadeks jaotamise põhimõtte kohta.

- *Tehnilised normid, standardid ja vastavushindamismenetlused*

Tuginedes kohustustele, mille lepinguosalisel on võtnud WTO tehniliste kaubandustõkete lepingu raames, kehtestavad lepinguosalisel ka sätted, mis põhinevad eespool nimetatud sätetel ja täiendavad neid, et lihtsustada pääsu üksteise turule, ning loovad kahepoolsete tehniliste kaubandustõkete seonduvate küsimuste lahendamise jaoks mehhanismi paremaks dialoogiks ja koostööks. Kõnealuste sätete eesmärk on saavutada suurem avatus, läbipaistvus ning regulatiivse korra ja nõuete ning nendega seonduva standardite väljatöötamise menetluste vastastikune lähendamine, ka selleks, et võtta vastu asjakohased rahvusvahelised standardid, aga muu hulgas ka selleks, et leevendada ülemääraseid ja koormavaid testimis- ja sertifitseerimisnõudeid, suurendada lepinguosaliste usaldust üksteise vastavushindamisasutuste suhtes ning tõhustada vastavushindamise ja standardiseerimise küsimustes koostööd kogu maailmas. Kaaluda tuleb ka sätteid märgistuse kohta ja tarbijaid eksitava teabe vältimise viiside kohta.

- *Õigusnormide ühtsus*

Leping sisaldab valdkondadeüleseid põhimõtteid õigusnormide ühtsuse ja läbipaistvuse kohta, et töötada välja tulemuslikud, kulutõhusad ja paremini kooskõlas olevad kaupad ja teenused käsitlevad õigusnormid ja neid rakendada, sealhulgas varajane konsulteerimine olulise tähtsusega õigusnormide üle, mõjuhinnangute kasutamine, hindamine, kehtivate regulatiivsete meetmete korrapärane läbivaatamine ja heade reguleerimistavade kohaldamine.

- *Valdkondlikud sätted*

Leping sisaldab sätteid või lisasid, milles on esitatud täiendavad kohustused või meetmed, mille eesmärk on edendada õigusnormide kooskõla konkreetsetes vastastikuselt kokku lepitud kaupade ja teenuste sektorites, eesmärgiga vähendada kulusid, mis on tingitud õigusnormide erinevustest konkreetsetes sektorites, sealhulgas kaaludes õigusnormide ühtlustamise, samaväärsuse või vajaduse korral vastastikuse tunnustamisega seotud lähenemisviise. See peaks hõlmama sisulisi ja erisätteid ja menetlusi sektorites, mis on transatlantilise majanduse jaoks olulise tähtsusega, muu hulgas, kuid mitte ainult, auto-, keemia- ja ravimitööstuses ja muudes tervishoiu valdkondades, samuti info- ja kommunikatsioonitehnoloogia ja finantsteenuste valdkonnas, tagades kehtivate mittetariifsete kaubandustõkete kaotamise, vältides uute mittetariifsete kaubandustõkete vastuvõtmist ning võimaldades turule suurema juurdepääsu, kui on võimalik lepingu horisontaalsete eeskirjadega. Finantsteenuste puhul peaks läbirääkimiste eesmärk olema ka ühiste raamistike kehtestamine usaldatavusnõuete alaseks koostööks.

26. Samuti sisaldab leping regulatiivsetes küsimustes võimaluste kindlakstegemise raamistikku, millest saaks juhendada nende küsimustega seonduvas edasises töös, sealhulgas sätteid, millega nähakse ette institutsionaalne alus õigusnormide üle peetavate edasiste arutelude tulemuste kaasamiseks kogu lepingusse.
27. Leping on siduv mõlema lepinguosalise kõigi reguleerimisasutuste ja muude pädevate ametiasutuste jaoks.

EESKIRJAD**Intellektuaalomandiõigused**

28. Lepingus käsitletakse intellektuaalomandiõigustega seonduvaid küsimusi. Leping kajastab seda, et mõlemad lepinguosalisel hindavad kõrgelt intellektuaalomandi kaitset, ning tugineb olemasolevale ELi ja USA vahelisele dialoogile selles valdkonnas.
29. Läbirääkimistel peaks eelkõige käsitlema valdkondi, mis edendavad kõige enam intellektuaalomandiõigustega kaitstud sisuga kaupade ja teenuste vahetamist, eesmärgiga toetada innovatsiooni. Läbirääkimiste eesmärk on näha lepingu kaudu ette ELi geograafiliste tähiste tõhustatud kaitse ja tunnustamine sellisel viisil, mis täiendab intellektuaalomandiõiguste kaubandusaspektide lepingut ja tugineb sellele, käsitledes ka seost nende varasema kasutamisega USA turul, et lahendada rahuldavalt olemasolevad konfliktid. Läbirääkimistel käsitletakse pärast kaubanduspoliitika komiteega eelnevalt konsulteerimist ka muid intellektuaalomandiõigustega seotud küsimusi.
30. Lepingusse ei lisata sätteid kriminaalkaristuste kohta.

Kaubandus ja jätkusuutlik areng

31. Leping sisaldab mõlema lepinguosalise poolt kaubanduse ja jätkusuutliku arengu tööhõive- ja keskkonnaaspektide valdkonnas võetavaid kohustusi. Kaalutakse meetmeid, millega lihtsustada ja edendada keskkonnasõbralike ja vähese süsinikdioksiidiheitega kaupade, energia- ja ressursitõhusate kaupade, teenuste ja tehnoloogiaga seonduvat kaubavahetust ja teenuskaubandust, muu hulgas ka keskkonnahoidlike riigihangete kaudu, ning toetada tarbijate teadlikke ostuvalikuid. Samuti sisalduvad lepingus sätted, millega edendatakse tööhõive- ja keskkonnavaldkonnas rahvusvaheliselt kokku lepitud standardite ja lepingute järgimist ja nende tulemuslikku rakendamist kui jätkusuutliku arengu saavutamiseks vajalikku eeldust.

32. Leping sisaldab mehhanisme, millega toetatakse inimväärsse töö edendamist Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) 1998. aasta tööalaste aluspõhimõtete ja põhiõiguste deklaratsioonis määratletud ILO tööõiguse põhireeglite ja asjaomaste mitmepoolsete keskkonnalepete tulemusliku riigisisese rakendamise kaudu ning tõhustatakse koostööd jätkusuutliku arengu kaubandusaspektide valdkonnas. Samuti tuleks rõhutada siseriiklike tööhõive- ja keskkonnavalaste õigusaktide rakendamise tähtsust. Leping peaks sisaldama ka sätteid, mis toetavad ettevõtete sotsiaalset vastutust käsitlevaid rahvusvaheliselt tunnustatud standardeid, samuti seaduslikult omandatud ja jätkusuutlike loodusvarade, nagu metsa, eluslooduse ja kalavarude säilitamist, jätkusuutlikku majandamist ja nendega kauplemise soodustamist. Lepinguga nähakse ette kõnealuste sätete rakendamise seire sellise mehhanismi kaudu, millesse on kaasatud ka kodanikuühiskond, ning samuti nähakse sellega ette vaidluste lahendamise mehhanism.
33. Majanduslikke, sotsiaalseid ja keskkonnamõjusid uuritakse kodanikuühiskonda hõlmavas sõltumatus jätkusuutlikkuse mõjuhinnangus, mis koostatakse samaaegselt läbirääkimistega ja mis valmib enne lepingu parafeerimist. Jätkusuutlikkuse mõjuhinnangu eesmärk on selgitada lepingu tõenäolist mõju jätkusuutlikule arengule, samuti pakkuda välja meetmeid (kaubanduse valdkonnas ja sellest väljaspool) lepingu kasu maksimeerimiseks ja selleks, et hoida ära või vähendada miinimumini võimalikku negatiivset mõju. Komisjon tagab jätkusuutlikkuse mõjuhinnangu teostamise korrapärase dialoogis kõigi asjaomaste kodanikuühiskonna sidusrühmadega. Läbirääkimiste käigus säilitab komisjon samuti korrapärase dialoogi kõigi asjaomaste kodanikuühiskonna sidusrühmadega.

Toll ja kaubanduse lihtsustamine

34. Leping sisaldab sätteid, millega lihtsustatakse lepinguosaliste vahelist kaubandust, tagades samas tõhusa kontrolli ja pettusevastased meetmed. Selleks esitatakse lepingus muu hulgas lepinguosaliste poolt impordi-, ekspordi- ja transiidieeskirjade, -nõuete, -formaalsuste ja -menetlustega seoses võetavad kohustused, mis on väga ambitsioonikad ja lähevad kaugemale WTOs läbi räägitud kohustustest. Nende sätetega tuleks edendada eeskirjade ja menetluste ajakohastamist ja lihtsustamist, standardseid dokumente, läbipaistvust, standardite vastastikust tunnustamist ning tolliasutuste vahelist koostööd.

Valdkondlikud kaubanduslepingud

35. Leping peaks vajaduse korral muutma, edasi arendama ja täiendama olemasolevaid valdkondlikke kaubanduslepinguid, nagu Euroopa Ühenduse ja Ameerika Ühendriikide vahelist veinikaubanduslepingut, eelkõige seoses 2005. aasta lepingu II lisa kohaste läbirääkimistega nimetuste üle, Euroopa Ühenduse ja Ameerika Ühendriikide vahelist vastastikuse tunnustamise lepingut ning Euroopa Ühenduse ja Ameerika Ühendriikide vahelist lepingut tollikoostöö ja vastastikuse haldusabi kohta tolliküsimustes.

Kaubandus ja konkurents

36. Lepingusse peaks püüdma lisada sätteid konkurentsipoliitika, sealhulgas monopolidevastase võitluse, ühinemiste ja riigiabi kohta. Lisaks tuleks lepingus käsitleda riigimonopole, riigiettevõtteid ja eri- või ainuõigust omavaid ettevõtteid.

Kaubandusega seotud energia ja toorained

37. Leping sisaldab energia ja toorainete kaubanduse ja investeringutega seotud aspekte käsitlevaid sätteid. Läbirääkimistel tuleks püüda tagada avatud, läbipaistev ja prognoositav ettevõtluskeskkond energeetikaküsimustes ning piiranguteta ja jätkusuutlik juurdepääs toorainetele.

Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad

38. Leping sisaldab sätteid väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate kaubandusega seonduvate aspektide kohta.

Kapitali liikumine ja maksed

39. Leping sisaldab sätteid jooksvate maksete ja kapitali liikumise täieliku liberaliseerimise kohta ning kavatsatud meetmete rakendamise keeldu. See sisaldab sätteid erandolukordade puhuks (nt tõsiste raskuste puhuks raha- ja vahetuskursipoliitikas või usaldatavusnõuete täitmise järelevalves ja maksustamisel), mis on kooskõlas ELi lepingu sätetega kapitali vaba liikumise kohta. Läbirääkimistel võetakse arvesse, et otseinvesteeringutega mitteseotud kapitali liikumise liberaliseerimine on tundlik teema.

Läbipaistvus

40. Lepingus käsitletakse läbipaistvusega seotud küsimusi. Sel eesmärgil sisaldab see sätteid järgneva kohta:
- kohustus konsulteerida sidusrühmadega enne kaubandust ja investeeringuid mõjutavate meetmete kehtestamist;
 - rahvusvahelist kaubavahetust ja teenuskaubandust ning kaupadesse ja teenustesse tehtavaid investeeringuid mõjutavate üldeskirjade ja meetmete avaldamine;
 - rahvusvahelist kaubavahetust ja teenuskaubandust ning kaupadesse ja teenustesse tehtavaid investeeringuid mõjutavate meetmete kohaldamise läbipaistvus.
41. Leping ei tohiks mõjutada ELi ega liikmesriikide õigusakte, mis on seotud üldsuse juurdepääsuga ametlikele dokumentidele.

Muud eeskirjade valdkonnad

42. Pärast analüüsi komisjoni poolt ja konsulteerides eelnevalt kaubanduspoliitika komiteega ning kooskõlas ELi aluslepingutega võib leping sisaldada sätteid muude valdkondade kohta, mis on seotud kaubandussuhetega, kui läbirääkimiste käigus avaldatakse sellesuunalist vastastikust huvi.

Institutsionaalne raamistik ja lõppsätted43. *Institutsionaalne raamistik*

Lepinguga luuakse institutsionaalne struktuur, et tagada lepinguga võetud kohustustele tõhusad järelmeetmed ja edendada regulatiivse korra järkjärgulist omavahel kooskõlla viimist.

44. Komisjon annab läbipaistvuse põhimõtet arvestades kaubanduspoliitika komiteele korrapäraselt aru läbirääkimiste kulgemisest. Komisjon võib aluslepingute kohaselt teha nõukogule soovitusi võimalike täiendavate läbirääkimisjuhiste kohta mis tahes küsimuses, kasutades sama vastuvõtmise menetlust, sealhulgas hääletamiseskirju, mida kohaldatakse käesolevate volituste puhul.

45. *Vaidluste lahendamine*

Leping sisaldab asjakohast vaidluste lahendamise mehhanismi, mis tagab, et lepinguosalisel järgivad omavahel kokku lepitud eeskirju.

Leping peaks sisaldama sätteid probleemide otstarbekaks lahendamiseks, näiteks paindlikku vahenduse mehhanismi. Kõnealuse mehhanismi puhul pööratakse erilist tähelepanu sellele, et hõlbustada erimeelsuste lahendamist mittetariifsete kaubandustõketega seotud küsimustes.

46. *Autentsed keeled*

Leping on võrdselt autentne kõikides ELi ametlikes keeltes ning sisaldab klauslit keelte kohta.